Αρχές της δεκαετίας του ’70, κάποιες εφημερίδες είχαν στην ύλη τους σκακιστικά προβλήματα, τα περισσότερα των οποίων κοιτούσα με δέος. Έτσι, ως πιτσιρικάς, αντιμετώ πιζα τους σημαντικούς σκακιστές ως υπέρτατα όντα. Τους δε πρωταθλητές, ως θεότητες. Έκτοτε δεν άλλαξε κάτι. Συνεχίζω να πιστεύω ότι έχουν κάτι ιδιαίτερο.

Ίσως διότι ποτέ δεν έπαιξα σκάκι της προκοπής. Κυρίως όμως διότι όντως αιτιολογούν τον θαυμασμό των μικρών και τον σεβασμό των μεγαλύτερων. Σε πνευματικό επίπεδο. Το τι χαρακτήρες είναι, αποτελεί άλλο κεφάλαιο.

Ο Γκάρυ Κασπάροφ κατέκτησε το παγκόσμιο στέμμα στα 22 του και αποτέλεσε κορυφαία μορφή στο ανώτατο επίπεδο του επαγγελματικού σκακιού για μια εικοσαετία. Μετά το 2005 που αποσύρθηκε, ανάμεσα στις πολλές δραστηριότητές του, όπως πολιτικός ακτιβιστής, συνέγραψε και μια σειρά από βιβλία.

Το «Η ζωή είναι μια παρτίδα σκάκι», αποτελεί μια μίξη αυτοβιογραφίας, παρουσίασης των πιο σημαντικών σκακιστικών προσωπικοτήτων, ιστορικών αναδρομών καθώς και οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών αναλύσεων.

Το ότι ο γεννημένος στο Μπακού της τότε Ε.Σ.Σ.Δ., Γκ. Κασπάροφ ήταν ένα προικισμένο αγόρι δεν χωρά αμφιβολία.

Θα ήταν όμως πελώριο σφάλμα να μην υπολογιστεί το αμέτρητο πλήθος ωρών που αφιέρωσε στην μελέτη, όχι μόνον για να γίνει καλύτερος σκακιστής, αλλά για να γίνει πληρέστερος άνθρωπος και κυρίως ανθεκτικός στις απαιτήσεις του πρωταθλητισμού.

Ορφανός από πατέρα στην πολύ τρυφερή ηλικία των επτά ετών, σμίλεψε τον χαρακτήρα του ώστε να αντέξει την τεράστια πίεση των κορυφαίων αναμετρήσεων, σε ένα τόσο σύνθετο παιχνίδι που είναι και επιστήμη και τέχνη και αθλητισμός.

Απολαυστικός στις αφηγήσεις του τόσο για τα δικά του παιχνίδια, στη διεκδικήση, ή υπεράσπιση των τίτλων του, αλλά και στις πολλές του γνώσεις για τους πρωταθλητές του προηγήθηκαν χρονικά από αυτόν, τους οποίους περιβάλλει με σεβασμό.

Όπως π.χ. μας θυμίζει την άποψη του Πάουλ Κέρες: *«Ήταν αδύνατον να κερδίσεις παίζοντας ενάντια στον Καπαμπλάνκα, αλλά ενάντια στον Αλιέχιν ήταν αδύνατον να παίξεις»* (σ.304)

Λιγότερο το ενδιαφέρον όταν αναφέρεται στις πρακτικές των σύγχρονων επιχειρήσεων, αλλά και εκεί ο λόγος του είναι δομημένος με λογική και ισχυρά επιχειρήματα.

Παρατηρητικός σε πολλά θέματα, αρέσκεται σε αναλύσεις οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα, μελέτη πορείας μετοχών, παράθεση ιστορικών στοιχείων με πλούσια στοιχεία, συγκροτημένους συλλογισμούς και όχι σπάνια, μια διακριτική χρηστομάθεια, του τύπου:

«Είθισται οι φίλοι μας, οι συγγενείς μας να ξέρουν πολλά περισσότερα για τις κακές μας συνήθειες απ' όσο εμείς οι ίδιοι» (σ.121)

Για να μας μεταφέρει το πόσο ανταγωνιστικοί είναι οι σκακιστές επιπέδου, μας διηγείται ένα περιστατικό από τα παιχνίδια - επιδείξεις του Βίκτορ Κορτσνόι, τον οποίο χαρακτηρίζει υπερανταγωνιστικό (σ.257). Ο Κόρτσνόι, διεκδίκησε και έχασε το παγκόσμιο στέμμα δυο φορές από τον Ανατόλι Καρπόφ, μέσα μάλιστα σε μεγάλη πολιτική ένταση και θεωρείται ο σπουδαιότερος σκακιστής από όσους δεν έγιναν παγκόσμιοι πρωταθλητές.

Το ’63 λοιπόν, ο Β.Κ. είχε πάει στην Κούβα μαζί με ομάδα Σοβιετικών γκραν μετρ και έπαιζε σιμουλτανέ παρτίδες που παρακολουθούσε πολύ κόσμος. Ανάμεσα στους αντιπάλους του ήταν και ο Τσε. Τέθηκε τότε πολύ διακριτικά στον Σοβιετικό σκακιστή, για λόγους που όλοι καταλαβαίνουμε, ότι δεν ήταν κακή ιδέα να παραχωρήσει στον Αργεντίνο επαναστάτη μια ισοπαλία.

Όταν γύρισε το βράδυ στο ξενοδοχείο ο Κορτσνόι, ερωτήθηκε από τον Μιχαήλ Ταλ, άλλο μεγάλο μυαλό των 64 τετραγώνων, πως πήγαν οι παρτίδες του, απάντησε πως τις κέρδισε όλες.
- *«και τον Γκεβάρα;»* ρώτησε ο Ταλ
- *«Ναι. Δεν είχε την παραμικρή ιδέα τι να κάνει μπροστά στο άνοιγμα της Καταλανικής»* αποκρίθηκε ο Β.Κ. No Mercy που λένε και οι Σάξωνες.

Εξάλλου και ο ίδιος, ο Κασπάροφ, λίγο πιο κάτω (σ. 284) το ομολογεί: *«Μισώ να χάνω, ιδίως όταν δεν καταλαβαίνω τους λόγους της ήττας».*

Συχνά, ο συγγραφέας αναφέρει τον ευεργετικό ρόλο, την υποστηρικτική παρουσία της μητέρας του, αλλά και πως οι εποχές αλλάζουν την σχέση των ανθρώπων με το σκάκι: *«Κάποτε μεσολαβούσαν μήνες ωσότου οι παρτίδες ενός τουρνουά δημοσιευτούν σε ειδικά έντυπα. Τώρα ο καθένας μπορεί να παρακολουθήσει τις παρτίδες μέσω διαδικτύου την ίδια ακριβώς στιγμή που διεξάγονται».* (σ.37)

Μελετηρός και με πλούσιες εμπειρίες, σχολιάζει:
«Το πλεονέκτημα της καινοτομίας σπανίως, αντισταθμίζει το μειονέκτημα της ανεπάρκειας» (σ.53)

Αναφέρεται και στην πρόκληση της αντιμετώπισης του Deep Blue του υπολογιστή που κατασκεύασε η IBM για να τεθεί απέναντι του. Ο άνθρωπος νίκησε τον υπολογιστή το ’96 στη Φιλαδέλφεια, έχασε το ’97 στην Ν. Υόρκη. Ακολούθως η IBM αρνήθηκε τρίτο καθιριστικό ματς και αποσυναρμολόγησε τον υπολογιστή.

Ενδιαφέρουσα έκδοση με πολύ πληροφορία, δεν θα σαγηνεύσει μόνον τους σκακιστές.